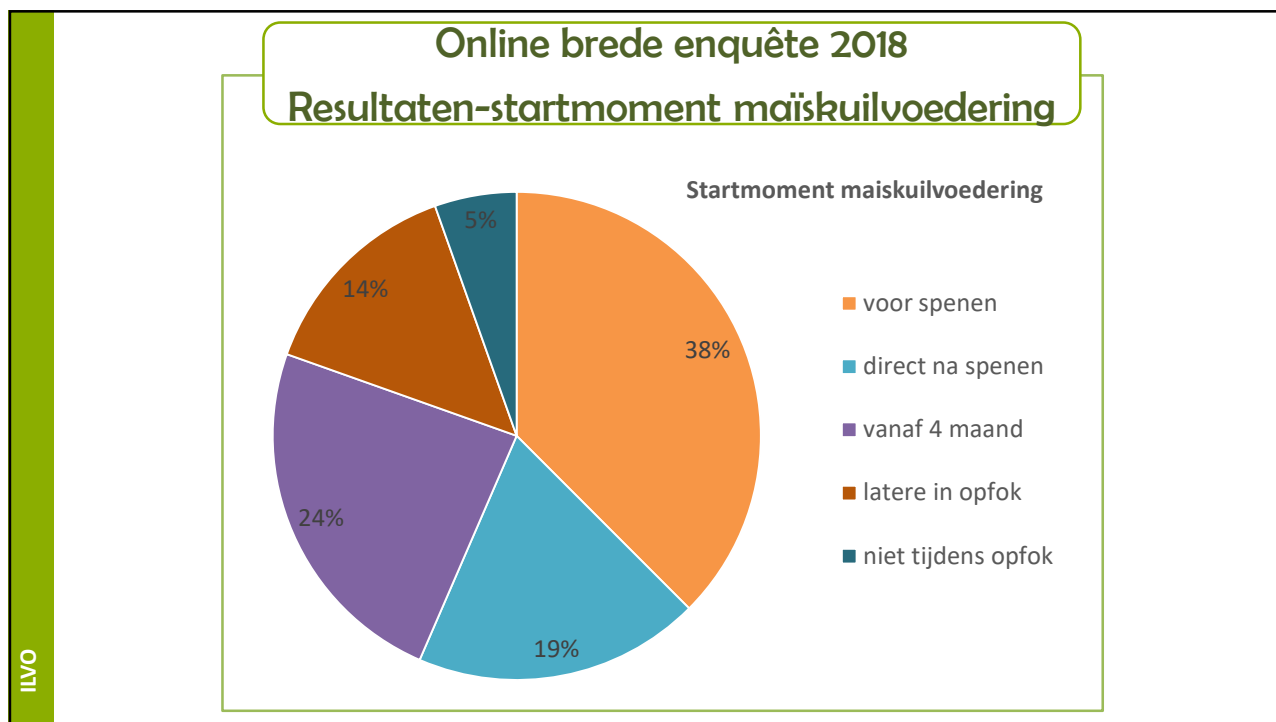

1

2

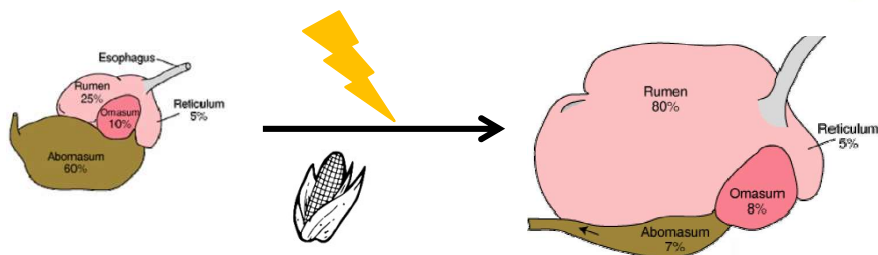
Wat is het ideaal moment om maïs te introduceren bij BWB en HF kalveren?

Doelstelling: Ondersteuning pensontwikkeling voor optimale functie + evaluatie van pensontwikkeling en -werking

a. Start maïskuilvoeren aan BWB kalveren

Vroeg starten met maïskuil (week 6)
Maïskuil in jongveerantsoen (week 16) = controle

ILVO

3

Proefopzet BWB

- 40 ♀
- 2 groepen:
  - MS_b-6W= behandeling
  - MS_b-16W= controle
- Standaard melkregime
- Vanaf 1W leeftijd:
  - Hooi ad libitum
  - Krachtvoeder (max 3kg)
- Mais/KV 50:50 verhouding (VS)
- Individuele huisvesting

ILVO

4

Maïskuilproef: proefopzet BWB

Week	Schema Melkregime
Dag 1-2	Colostrum (3 x 2 L)
Dag 3-7	Poedermelk 2 x 2- 2,5 L *
Week 2	Poedermelk 2 x 2,5 – 3 L *
Week 3	Poedermelk 2 x 3 L
Week 4 & 5	Poedermelk 2 x 3 L
Week 6	Poedermelk 2 x 2 L
Week 7	Poedermelk 1 x 3 L
Week 8	Poedermelk 1 x 2 L
Week 9	Spenen als min 7 kg KV in week 8

Afhankelijk van lichaamsgewicht

Afbouw bij minimale opname

- KV = 0.5kg/dag (**MS_b-16W**)
- KV+MKV= 0,7 kg/dag (**MS_b-6W**)

2 voorwaarden:

- Leeftijd 9W
- Min opname
  - KV= 1 kg/d (**MS_b-16W**)
  - KV+MKV= 1,4 kg/d (**MS_b-6W**)

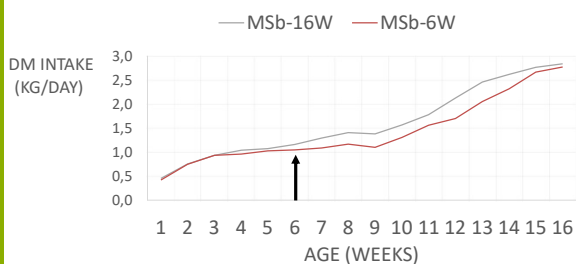

ILVO

5

Vroeg starten met maïskuilvoederen heeft een negatief effect op de DS opname

EFFECT VROEG STARTEN MAISKUIL OP DROGE STOF OPNAME

Periode: 6-16 weken

	MSb-16W (controle)	MSb-6W
Krachtvoeder (kg/dag)	1,33 ^a	0,85 ^b
Maïskuil (kg/dag)	0,00 ^a	0,83 ^b
Hooi (kg/dag)	0,26 ^a	0,15 ^b
DS opname (kgDS/dag)	1,86 ^a	1,66 ^b

ILVO

6

Dia 6

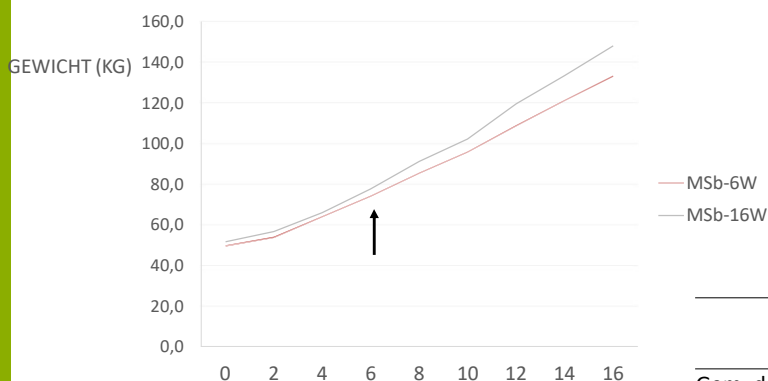

ML16 vraag vem en dve behoeften

Maryline Lamerand; 10/12/2021

Vroeg starten met maïskuilvoederen heeft een negatief effect op de groei

EFFECT VROEG STARTEN MAISKUIL OP GEWICHT

Periode: 6-16 weken

	MSb-16W (controle)	MSb-6W
Gem. dagelijkse groei (kg/dag)	0,98 ^a	0,83 ^b
Voederefficiëntie	0,57 ^a	0,55 ^a

ILVO

7

Kostprijs rantsoen (0-16 weken)

- Prijs per dag
  - Rantsoen maïskuil op 16 weken → 0,93 euro/dag
  - Rantsoen maïskuil op 6 weken → 0,87 euro/dag
- Prijs per kg groei ($P=0.053$)
  - Rantsoen maïskuil op 16 weken → 1,12 euro/kg groei
  - Rantsoen maïskuil op 6 weken → 1,18 euro/kg groei

Prijzen (€/kg VS)
 Krachtvoeder 0,28 (wur)
 Maïskuil 0,05 (lcvzw 2018)
 Hooi 0,17

ILVO

8

Wat is het ideaal moment om maïs te introduceren bij BWB kalveren?

Ideaal moment start maïskuil voeren

a. Start maïskuilvoeren aan BWB kalveren

Vroeg starten met maïskuil (week 6)
Maïskuil in jongveerantsoen (week 16) = controle

Resultaten:

Vroeg starten met voederen maïskuil (6 weken)

- Negatief effect op DS-opname
- Negatief effect op groei
- Geen effect op voederefficiëntie

Advies: starten op vroege leeftijd (6 weken) met maïskuil voederen aan BWB kalveren wordt afgeraden

Wat is het ideaal moment om maïs te introduceren bij HF kalveren?

Ideaal moment start maïskuil voeren

a. Start maïskuilvoeren aan BWB kalveren

b. Start maïskuilvoeren aan Holstein kalveren

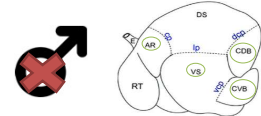
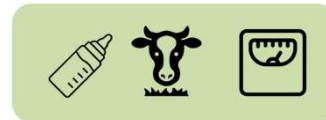
Start maïskuil vanaf week 4
Start maïskuil vanaf week 10
Start maïskuil vanaf week 16 (controle)

- Periode 1: geboorte tot 16 weken
- Periode 2: 16 weken tot afkalven
- Periode 3: 1 maand voor tot 1 maand na afkalven

Proefopzet HF

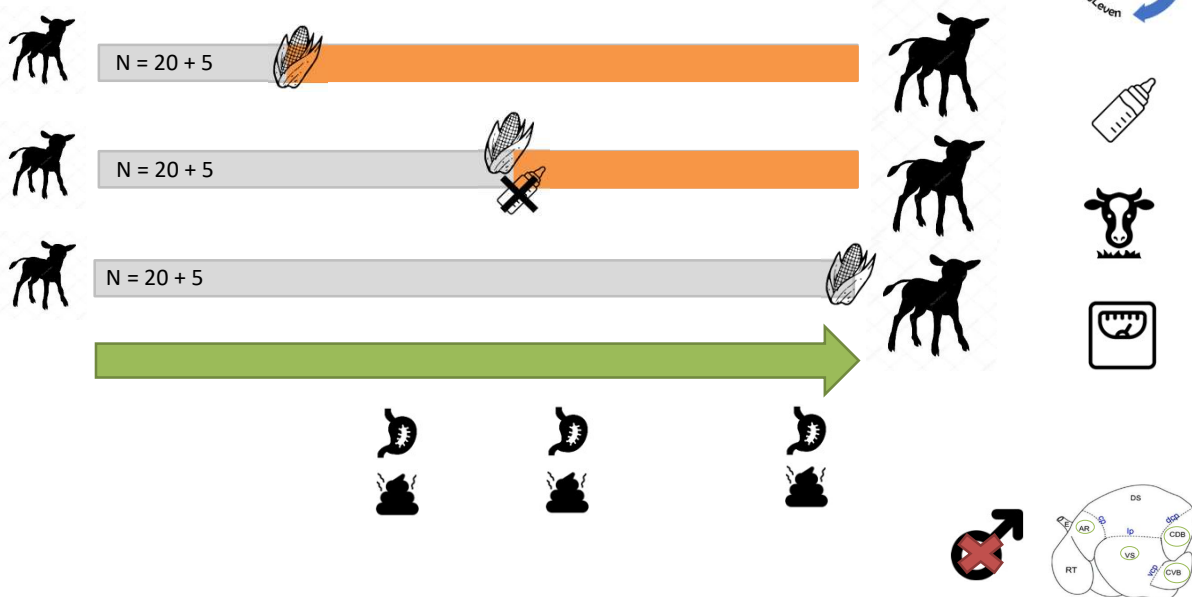
- 60 ♀ - 15 ♂
- 3 groepen:
  - MS_h-4W= vroeg starten
  - MS_h-10W= rond spenen starten
  - MS_h-16W = controle
- Standaard melkregime
- Vanaf 1w:
  - Hooi ad libitum
  - KV beperkt (max 3kg)
- Mais/KV 50:50 verhouding (VS)
- Individuele huisvesting

ILVO

11

Periode 1: geboorte tot 16 weken

ILVO

12

Maïskuilproef: proefopzet HF

Week	Schema Melkregime
Dag 1-2	Colostrum (3 x 2L)
Dag 3-7	Poedermelk 2 x 2- 2,5 L *
Week 2	Poedermelk 2 x 2,5 – 3 L *
Week 3	Poedermelk 2 x 3 L
Week 4 & 5	Poedermelk 2 x 3 L
Week 6	Poedermelk 2 x 2 L
Week 7	Poedermelk 1 x 3 L
Week 8	Poedermelk 1 x 2L
Week 9	Spenen als min 7 kg KV in week 8

Afhankelijk van lichaamsgewicht

Afbouw bij minimale opname

- KV = 0,5kg/d (Controle; MS_h-10W)
- KV+MKV= 0,7kg/d (MS_b-4W)

2 voorwaarden:

- Leeftijd 9W
- Min opname
  - KV= 1 kg/d (Controle; MS_h-10W)
  - KV+MKV= 1,4kg/d (MS_b-4W)

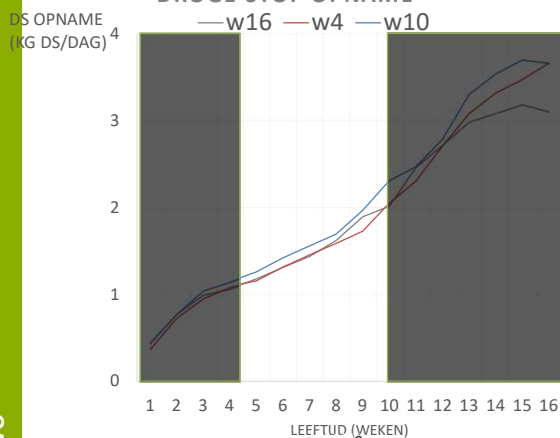
ILVO

13

Starten met maïs voor spenen geeft een daling van de hooi en KV opname, geen effect op totale opname

Periode 1: geboorte tot 16 weken

EFFECT VROEG STARTEN MAISKUIL OP DROGE STOF OPNAME

	Periode voor spenen		
	MSh-16W (ctrl)	MSh-4W	MSh-10W
Krachtvoeder (kg/dag)	0,80 ^{ab}	0,64 ^b	0,91 ^a
Hooi (kg/dag)	0,20 ^{ab}	0,14 ^b	0,23 ^a
DS opname (kgDS/dag)	1,58	1,56	1,68
Dag. groei (kg/dag)	0,80	0,90	0,92
Voederefficiëntie	0,55	0,57	0,53

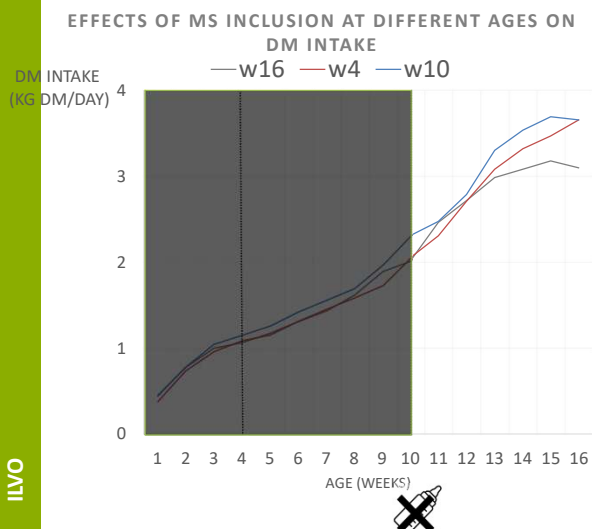

ILVO

14

Vroeg starten met maïs zorgt voor hogere DS opname na spenen

Periode 1: geboorte tot 16 weken

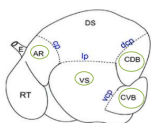
Periode na spenen

	MSH-16W (ctrl)	MSH-4W	MSH-10W
Krachtvoeder (kg/dag)	2,68 ^a	2,31 ^b	2,34 ^b
Maïskuilvoeder (kg/dag)	0,00 ^b	2,30 ^a	2,27 ^a
Hooi (kg/dag)	0,54 ^a	0,28 ^b	0,33 ^b
DS opname (kgDS/dag)	2,93 ^b	3,11 ^a	3,23 ^a
Dag. Groei (kg/dag)	0,99	1,00	1,01
Voederefficiëntie	0,34	0,35	0,32

15

Geen effect van behandeling op totaal aantal vluchtige vetzuren

Periode 1: geboorte tot 16 weken

Pensstalen: Geen effect van behandeling op totaal aantal vluchtige vetzuren
Week 16: meer azijnzuur bij kalveren die maïskuil gevoerd kregen

Staalname week 16	MK week 16 (controle)	MK week 4	MK week 10	P-waarde
Totale vetzuren (μmol/ml)	28,7	30,9	31,0	0.56
% Azijnzuur	51	53	55	0.04
% Propionzuur	24	26	26	0.13
% boterzuur	14	15	15	0.61
% Isovaleriaanzuur	1	2	2	0.22
% Valeriaanzuur	5	5	6	0.32

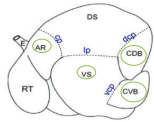
16

Geen significant effect op het aantal penspapillen

Periode 1: geboorte tot 16 weken

Effect van maïskuil voeder op het aantal penspapillen?

R1: AR

R2: VS

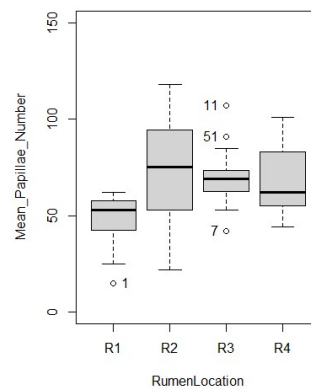
R3: CDB

R4: CVB

$p < 0,001$

Regionale verschillen in aantal penspapillen

Maar geen significant effect van behandeling ($p=0,64$)

ILVO

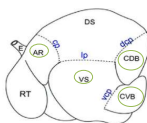
17

Geen significante histologische verschillen ter hoogte van de pens

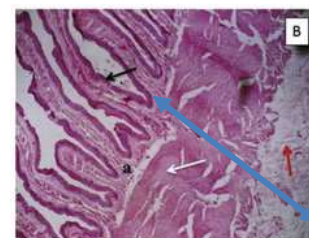
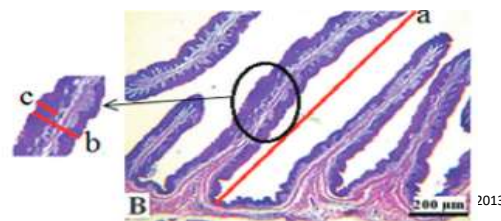
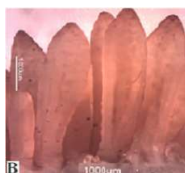

Periode 1: geboorte tot 16 weken

Effect van maïskuil voeder op pensontwikkeling?

Papillengte en -breedte
Totale dikte penswand
Dikte mucosa, tunica muscularis, serosa

ILVO

18

Wat is het ideaal moment om maïs te introduceren bij HF kalveren?

Ideaal moment start maïskuil voeren

- Start maïskuilvoeren aan BWB kalveren
- Start maïskuilvoeren aan Holstein kalveren

Start maïskuil vanaf week 4
Start maïskuil vanaf week 10
Start maïskuil vanaf week 16 (controle)

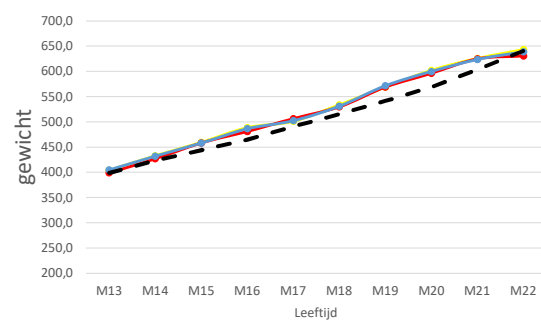
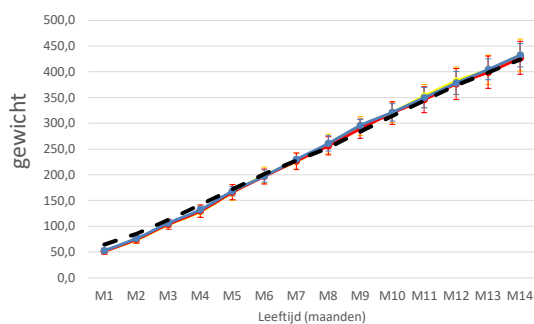
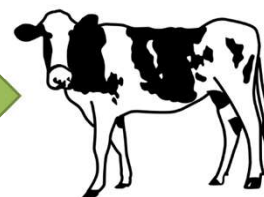
- Periode 1: geboorte tot 16 weken
- **Periode 2: 16 weken tot afkalven**
- Periode 3: 1 maand voor tot 1 maand na afkalven

Geen significant effect op het gewicht tijdens opfokperiode

Periode 2: 4 maand tot afkalven

ML15 Misschien toch interessanter dat Evi de voorloperbedrijven eerst bespreekt en gemakkelijker dat ik met het tweede deel begin.

Maryline Lamerand; 9/12/2021

Geen significant effect op de groei tijdens opfokperiode

Periode 2: 4 maand tot afkalven

Referentie voorloperbedrijven:

leeftijd	0-4M	4-8M	8-12M	12-16M	16-20M
kg/dag	0,85	1,07	0,91	0,82	0,83

ILVO

21

Taak 2. Opstart maïskuilvoeding

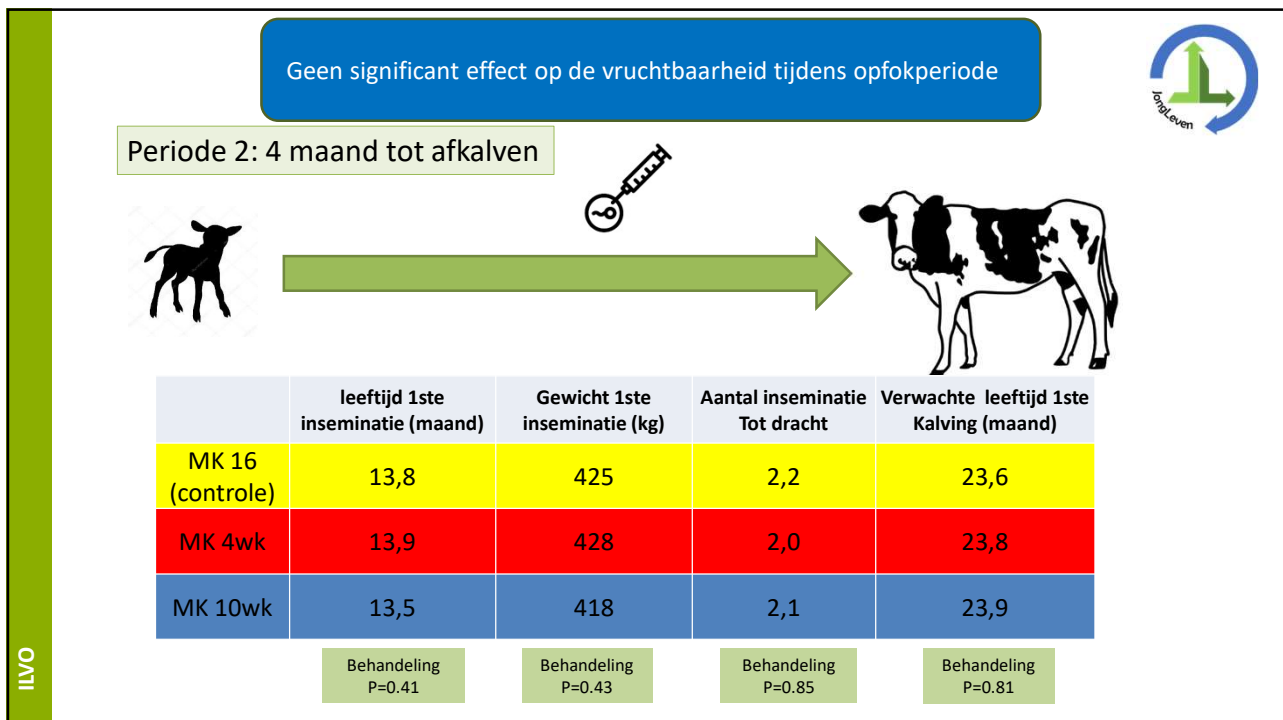

Periode 2: 4 maand tot afkalven

DS-opname 16 maand	Gemiddelde DS opname (kg DS/dag)	Gemiddelde dagelijkse VEM opname	Gemiddelde dagelijkse DVE opname	Gemiddelde RE opname
MK 16 (controle)	8,11	4296	334	807
MK 4wk	8,12	4282	333	801
MK 10wk	8,10	4285	333	801
	Behandeling P=0.99	Behandeling P=0.99	Behandeling P=0.99	Behandeling P=0.96

ILVO

22

23

Wat is het ideaal moment om maïs te introduceren bij HF kalveren?

Ideaal moment start maïskuil voeren

- Start maïskuilvoeren aan BWB kalveren
- Start maïskuilvoeren aan Holstein kalveren

Start maïskuil vanaf week 4
Start maïskuil vanaf week 10
Start maïskuil vanaf week 16 (controle)

- Periode 1: geboorte tot 16 weken
- Periode 2: 16 weken tot afkalven
- **Periode 3: 1 maand voor tot 1 maand na afkalven**

ILVO

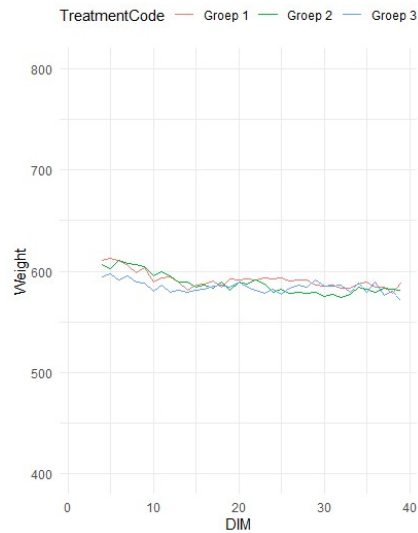
24

Taak 2. Opstart maïskuilvoeding

Periode 3: Gewicht

- 1: MKV vanaf week 16 (CTRL)
- 2: MKV vanaf week 4
- 3: MKV vanaf week 10

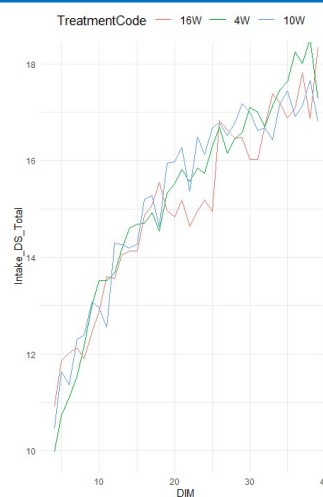
ILVO

25

Geen significant effect op de totale DS opname

Periode 3: voor en na kalven

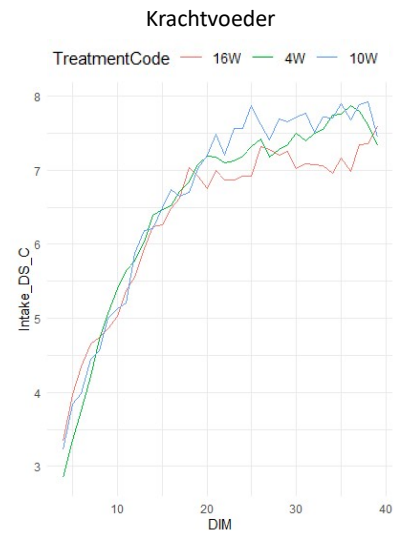
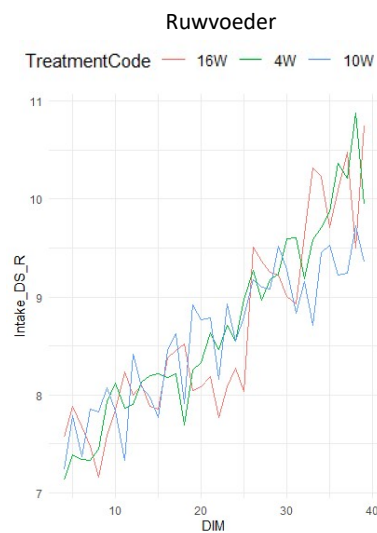
ILVO

26

Geen significant effect op de RV en KV opname

Periode 3: voor en na afkalven

ILVO

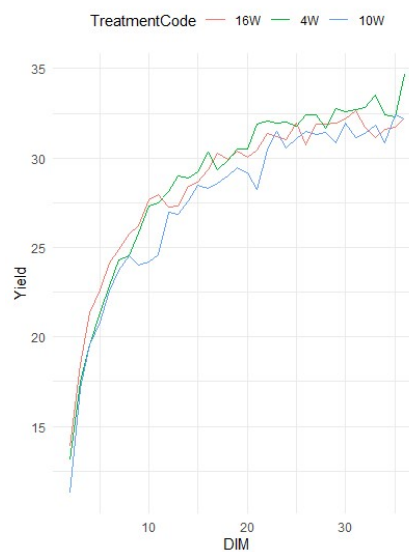
27

Geen significant effect op de melkproductie

Periode 3: voor en na afkalven

Behandeling*DIM $p < 0,001$
Behandeling $p = 0,24$

ILVO

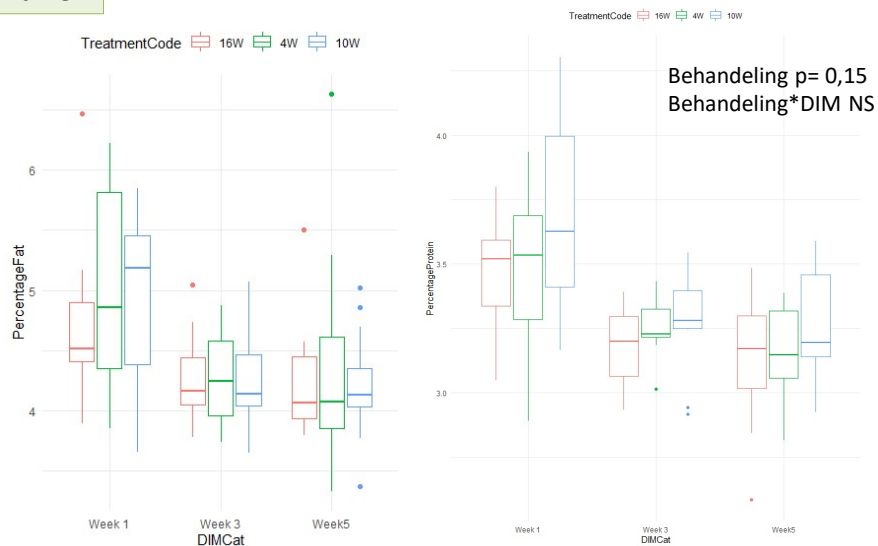
28

Geen significant effect op vet- en eiwitgehalte

Periode 3: voor en na kalven

Behandeling $p = 0,77$
Behandeling*DIM NS

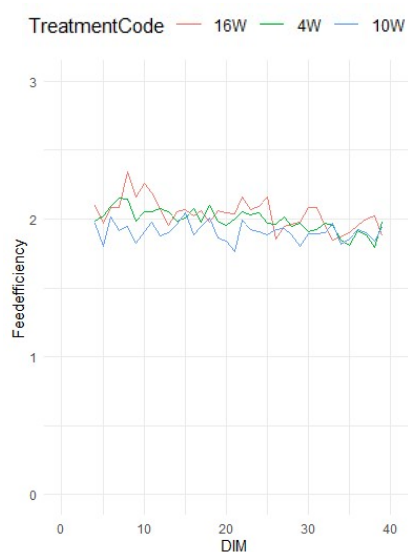

ILVO

29

Geen significant effect op voederefficiëntie

Periode 3: voor en na kalven

ILVO

30

TAKE HOME MESSAGE

KORTE TERMIJN

vroeg starten met
maiskuil voederen
(week 4 of week 10)

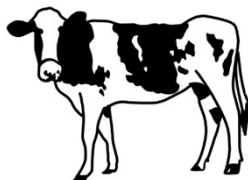
Hogere DS-opname na spenen

Geen effect op groei

Geen effect op de pensontwikkeling

Geen effect op voederefficiëntie

MIDDELLANGE TERMIJN

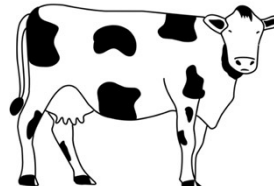
vroeg starten met
maiskuil voederen
(week 4 of week 10)

Geen effect op groei

Geen effect op voederefficiëntie

Geen effect op vruchtbaarheid

LANGE TERMIJN

vroeg starten met
maiskuil voederen
(week 4 of week 10)

Geen effect op voederopname

Geen effect op melkproductie

Geen effect op voederefficiëntie